

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

MIJN ZOON IS INGENIEUR

Toneelspel in drie bedrijven

1880

door

RENE DE WINDT

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1988

(N° 1698)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ACHT tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan: S.A.B.A.M.

Aarlenstraat 75-77

1040 Brussel.

Men mag geen gebruik maken van gekregen of gehuurde boekjes!

© 1988 Toneelfonds J. Janssens / René de Windt

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt op enigerlei wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

MIJN ZOON IS INGENIEUR

Toneelspel in drie bedrijven

door De Windt René.

Bezetting : 4 dames - 4 heren.

1. Hugo Devrese, 60 jaar. Landbouwer.
2. Nora Allaart, 56 jaar. Zijn echtgenote.
3. Willy Devrese, 27 jaar. Hun oudste zoon. Fabrieksarbeider.
4. Jean Pierre Devrese, 25 jaar. Tweede zoon. Ingenieur.
5. Rita Van Camp, 23 jaar. Verloofde van Willy.
6. Lilliane Mathieu, 23 jaar. Echtgenote van Jean Pierre.
7. Charlotte Sierens, 65 jaar. Nicht van Nora. Komt dagelijks op bezoek.
8. Pradèle Bonnot. 60 jaar. Oom van Lilliane.

De drie bedrijven spelen zich af in de eenvoudige huiskamer der familie Devrese. Hugo Devrese is een kleine landbouwer in Hooidorpe, op een pachthof. Hij ziet geen uitweg meer om zijn bedrijfje nog verder te zetten. Allerlei tegenslagen op zijn hof, kosten om zijn jongste zoon Jean Pierre te laten studeren, en een lening die hij aanging, waarmee hij de uitzinnig hoge huwelijkskosten en reis betaalde. Dit alles belet Willy, de oudste zoon, om in het huwelijk te treden. Nochtans staat hij op het punt om in de fabriek Solvanny, waar hij werkt, ploegbaas te worden.

Indien men het stuk in een streektaal opvoert, is het wenselijk dat Jean Pierre, Lilliane en Pradèle algemeen Nederlands spreken.

Eerste bedrijf

Op toneel, Willy en Rita.

Rita : Nu wordt het toch stilaan tijd, Willy, om aan ons huwelijk te denken.

Willy : Ik denk er genoeg aan, Rita.

Rita : Bijna drie jaar dat wij verkeren. We kunnen het niet blijven uitstellen.

Willy : 't Zal grote kosten voor mijn ouders meebrengen.

Rita : Ik vraag geen luxe en praal. We kunnen het eenvoudig doen.

Willy : Vader heeft zich in schulden gestoken als mijn jongere broer Jean Pierre verleden jaar trouwde.

Rita : Hij wilde zich optrekken naar stadsmensen, naar de Mathieus. Het was nogal het een en 't ander.

Willy : Die zogezegd "rijke" burgerfamilie uit Brussel, had alle moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Maar 't was te laat, toen het uitkwam.

Rita : Dan hebben zij niet de helft betaald van de kosten, zoals zij vooraf beloofden ?

Willy : 't Was maar een aalmoes, hun deel. En de huwelijksreis, naar de Azoren...

Rita : die in dit geval beter achterwege was gelaten,

Willy : die reis, viel helemaal op de rug van mijn ouders. 'k Weet, dat ze nu nog aan het afbetalen zijn.

Rita : Met uw hulp, Willy, als ik het mag zeggen.

Willy : Kan ik hen onder die schulden laten gebukt gaan ?

Rita : Neen...

Willy : En 't boerenbedrijf brengt nog nauwelijks genoeg op, om te leven. Vooral, nadat zij vader die vijf hektaren goede akkergrond afnamen. En hij is 60 jaar. Niet zo fit meer als vroeger. Binnenkort zal hij het hof moeten opgeven.

Rita : Dat is jammer. Maar kunnen wij daarom nog jaren ongehuwd blijven, Willy ? Of, verlangt ge er niet meer naar ?

Willy : Hoe kunt ge zo iets denken ! Mijn innigste wens, is u mijn vrouwtje te maken.

Rita : Dan moeten wij de knoop doorhakken. Gelukkig werkt gij, niet op het hof. Bij Solvanny verdient ge goed uw brood.

Willy : 'k Verwacht, dat het niet lang meer zal duren, dat ik ploegbaas benoemd word. Maar mijn ouders...

Rita : Allee, Willy. Ge kunt toch niet blijven naar hen omzien.

Indertijd lieten zij ook hun ouders achter. Dat is de gang van 't leven.

Willy : Kondt gij wat bijverdienen. 't Ware gemakkelijker...

Rita : Mijn moeder is aan het sukkelen. Ik kan thuis bijna niet gemist worden. En ge weet, 'k ga elke dag nog enkele uren naar juffer Mabilde.

Willy : Zonder vergoeding. Ze zit er nochtans warm in. Haar vader in der tijd was een goed beklante dokter.

Rita : Van de enkele huizen die zij bezit, en wat akkerland, ontvangt zij geen schatten. En ze moet nu zelf hoge dokterskosten betalen.

Willy : Dat zij dan begint met een huis te verkopen ! Ik vind, excu-
zeer dat ik het zeg, dom van u, er gratis te gaan werken.

(Nora op)

Nora, doet haar sjerp van haar hoofd.

Nora : Ah, ge zijt al thuis. Half vier. Zo laat al ?

Rita : Dag Nora. Is 't stalwerk gedaan ?

Nora : Er valt niet veel meer te verrichten. 't Zijn ons laatste beesten. Daarna is 't fini.

Willy : Vader gaat nu toch nog niet stoppen, moeder ?

Nora : Wat staat er ons te doen, jongen. We leggen toe.

Willy, zacht : Hadt ge die schulden voor Jean Pierres huwelijk niet meer af te korten...

Nora : Wat vertelt ge daar, Willy ? 'k Heb het wel gehoord, 'k ben niet doof. We moesten onze stand ophouden, voor meneer en madame Mathieu. En madesoimelle Liliane. Mijn Jean Pierre is ingenieur.

Rita : Willy is ook uw zoon, Nora.

Nora : Ja. Maar die is maar fabriekswerkmens.

Willy : 'k Verdien beter mijn brood dan een boer, moeder.

Nora : Ge moet ons pachthof, met geen eigen hof vergelijken. Zoals bij de Van Broekems. Die zijn rijk. En worden elke dag nog rijker. Zij scheppen geld.

Willy : Daar hadden we het al genoeg over.

Nora : Ja ja... Sjef oud, en versleten. Met een enige ongetrouwde dochter... 'k Ben zeker, dat Sjef meer verdient, dan onze Jean Pierre. En die is ingenieur.

(Hugo op. Doet zijn jas uit, en werpt hem op een stoel.)

Hugo : Gedomme, gedomme ! Gusta is ziek ! Serieus ziek.

Nora : Gusta ? 'k Merkte er daar pas niets aan.

Hugo : Wat ziet gij ook ! Als er een beetje stof in huis ligt ja. Maar 't is van ons bedrijf, dat het moet komen. Niet van 't woonhuis.

Willy : Die koe is toch nog niet oud, vader ?

Hugo : Ge kunt ook jong wat krijgen.

Nora : Laat de paardemeester (veearts) roepen, Hugo.

Hugo : Zijt ge zot ! Weeral geld ! Ligt het op onze rug te rapen, soms !

Nora : Als Gusta sterft, hebben we er niets meer aan.

Hugo : 't Is hier uitverkoop, zeg ik. Na al onze tegenslagen, dit nog. En ons beste zeug...

Rita : Wil ik meneer Bousard verwittigen, Hugo ? Ik moet zijn huis voorbij, als ik terugkeer.

Hugo : Ha, ge zijt er ook.

Willy : Mag Rita hier niet zijn, vader ?

Hugo : Oh ja. Ze gaat wel gratis voor niets bij Helène Mabilde werken.

Rita : Daar doe ik geen mens mee tekort, Hugo.

Hugo : Neen. Maar 'k meen wel, dat een betaalde post, u beter zou van pas komen. Want 't is niet zo vet, bij u thuis zeker ?

Rita : We komen rond.

Hugo : Met kosten, die ge later toch moet betalen, uit te stellen. Gelijk bij ons.

Rita : We staan nergens mee schuld.

Hugo : Wij ook niet, gedomme ! Of bedoelt ge van wel !

Willy : Allee vader, ge moet het niet verkeerd opnemen. Rita...

Hugo : 'k Moet niets verkeerd opnemen ! Kijken en zwijgen, en in de hoek staan. Zoals ik geen woord zeg, als ik u al jaren met dat meiske daar zie verkeren. Zonder uitweg.

Willy : Vader... We wilden u juist vragen... 'k Bedoel...

Rita : We zouden willen trouwen, Hugo.

Hugo : Trouwen ! Wat stomme gedachten zijn dat !

Nora : Dat kost oneindelijk veel portemonee, tegenwoordig.

Rita : Als het volgens onze wens verloopt, Nora, kost het bijna niets. Zo simpel mogelijk.

Hugo : Op uw kloefen naar 't gemeentehuis en de kerk trekken, zeker. En onze Willy, in zijn overal van de fabriek ?

Nora : Met een poetsvod, die half uit zijn zak hangt. Daar zou nogal over gebabbeld worden.

Willy : 't Hoeft hoegenaamd met geen kontekletser te zijn, zoals bij de trouw van onze Jean Pierre.

Nora : Ehla. Daar konden wij niet van uit.

Hugo : De Mathieus zijn stijve burgers uit de stad. En dan trouwen, in een dekanale kerk.

Rita : Hier in Hooldorpe, kan alles veel eenvoudiger.

Hugo : Maar hier kennen ons gedomme alle mensen.

Nora : Ja. Iedereen. De Devreses van Kalmansputte.

Willy : Toch moet het er eens van komen, vader. Ge begrijpt, 'k ben zeven en twintig, we verkeren twee jaar.

Rita : Bijna drie.

Willy : We kunnen het niet blijven op de lange baan schuiven.

Nora : Luister ne keer. Hoewel we het natuurlijk veel simpelder zouden doen, als bij Jean Pierre, gij zijt tenslotte maar werkmens, Willy, gaat het toch boven ons krachten.

Hugo : We boeren achteruit. Dat ziet ge ook. De tijd dat ik ons hof zal moeten overlaten, die nadert. En rap !

Nora : Moeten wij dan in een werkmenshuiske wonen, Hugo ?

Hugo : Waar anders ? We gaan dan nog op ons tanden moeten bijten, om de eindjes aan elkaar te knopen. Als ge ~~op~~ zo eens ^omijn pensioentje ~~over~~ zult blazen, zal het weg zijn gelijk een pluimke.

Nora : Eerlijk. We hadden nog enkele jaarkens, op uw steun gehoopt, Willy.

Willy : Als ik getrouwd ben, zal ik u verder volgens mijn vermogen helpen, moeder. Maar dan moet onze Jean Pierre minstens evenveel doen.

Nora : Willy ! Die jongen is ingenieur. Die zit op hoge kosten, om zijn stand op te houden.

Willy : Kan er voor zijn ouders niet een beetje af ?

Hugo : Ge zult het zelf wel ondervinden, hoe kostelijk het leven is, als ge getrouwd zijt. En ge met één inkomentje ^{moet} verder doen.

Willy : Liliane, de vrouw van Jean Pierre, is toch van rijke ouders. Die kan ook haar steentje bijbrengen.

Hugo : Rijke ouders, ja ja... (zucht) Misschien ware een goede burgersdochter van hier, bijvoorbeeld Jeanne Kastelein, een betere partij voor hem geweest.

Nora : Maar dan had hij niet in de stad gewoond gelijk nu, Hugo. Dan was hij geen stedelijke meneer.

Rita : Ik zal nooit beschaamd zijn, dat ik een buitenmeisje ben, Nora.

Hugo : Zonder centen.

Willy : Liliane Mathieu heeft er wel he, vader ! Of zijt ge die lening vergeten ?

Hugo : Daar zwijgen wij over. 'k Ga u nog een keer de waarheid vertellen, Willy. In uw geval. En 'k zal het maar doen, terwijl Rita "dat buitenmeisje" er bij is. Want tenslotte is zij nog een vreemde voor ons. Ge kent het schoon hof van de Van Broekems.

Nora : 'k Sprak er hem daar juist nog over.

Hugo : Sjef Van Broekem, die zich in 't geld kan wentelen, zoekt dringend een schoonzoon. Voor zijn enige dochter Nathalie.

Willy : Die drie en dertig jaar oud is.

Nora : Ahwel ? Dan begint het leven pas.

Willy : En naar wie geen jongen wil omzien. Zelfs de armste schooier van Hooidorpe niet !

Hugo : Ge kunt ook te kieskeurig zijn. (kijkt naar Rita) Maar gij niet, eh !

Willy : Zijt gij met moeder getrouwd, omdat zij tot boven haar kop in 't geld stond, vader ?

Nora : Mijn ouders gaven mij een schone ponk (som) mee. En uw vader bezat ook het een en ander.

Willy : Ahwel moeder, mij, moet ge NIETS mee geven. Hier, met mijn handen zie, zal ik in de Solvanny mijn brood verdienen. En een bestaan opbouwen.

Hugo : De vijf hektaren goede akkergrond die ik bewerkte, langs 't Lederiviertje, zij zijn ook door Van Broekem gekocht. Ik kan hem niets verwijten, ik had geen geld. En hij betaalde de wettelijke prezei. (uittredingsvergoeding)

Willy : Nu we samen zijn, laat ons eens bespreken, hoe wij, Rita en ik, zonder nutteloze kosten kunnen trouwen.

Nora : 'k Ben zeker, moest ge Nathalie nemen, dat al de trouwkosten voor Sjef zouden zijn.

Hugo : Met nog een vette handgift toe. Ge waart op slag een rijke boer.

Nora : Een eigen boer.

Willy : 't Was omdat ik niet wilde boeren, dat ik in de fabriek ging werken.

Nora : Een geluk, dat het niet bij onze Jean Pierre was. Men zou nogal gebabbeld hebben : kijk eens, de broer van meneer de ingenieur, is simpele werkmens.

Willy : Ben ik minder dan onze Jean Pierre, moeder ?

Hugo : Ge kunt even veel zijn, Willy. Ja gedomme veel rijker, als ge met Nathalie Van Broekem trouwt. Maar zij daar (wijst naar Rita) zij, bracht uw hoofd op hol.

Nadine : Ik verplichtte Willy Devrese niet, om met mij te verkeren, Hugo.

Nora : Een meiske kan zoveel doen met lonken, met fijne maniertjes, met... afijn, ge begrijpt wel, met alles, om een jongen naar haar kant trekken.

Willy : Ik zie Rita gaarne, moeder. Zij is lief, en eenvoudig.

Hugo : En Nathalie is een toverheks, zeker !

Nora : Omdat haar mond een beetje scheef staat. 't Is nauwelijks zichtbaar.

Willy : Niets zal mij weerhouden om met Rita te trouwen. En als ge het nu nog niet weet : voor u, alleen voor mijn ouders, stelde ik ons huwelijk zo lang uit. Jaren.

Nora : Ge mocht wel wat doen, om de kosten voor onze Jean Pierre zijn studies, onder de knie te krijgen.

Willy : En voor die onzinnige luxe huwelijkskosten.

Hugo : Sjef Van Broekem kocht verleden maand een nieuwe tractor.

Mens, is dat een stuk ! Daar kunt ge nu eens alles mee doen, zie. Ik (er wordt op de deur geklopt) zag hem verleden week... Wie is dat nu ? (Kijkt door het raam) Charlotte weeral !

Nora : Mijn nicht.

Hugo : Ze was hier deze voormiddag ook. 't Is gedomme niet genoeg, dat ze elke dag komt kommeren, nu wordt het twee keer per dag.

Nora : Mijn nicht moest mij die kousenwol brengen, die ze voor mij kocht, in de Philchique. (Gaat naar de deur en opent ze) Ha

Charlotte, ge zijt er al ?

Charlotte op : Met het slecht weer. Een goeden dag allemaal.

(hulvert) Ha, die koude trekt door uw vlees en uw benen.

Hugo : Daar went ge wel aan.

Nora : Ik verwachtte u al vroeger.

Charlotte : Ja, 'k had een beetje verlet. Ik ben langs Valerie Pijke gekomen. Maar 'k bleef er niet lang, want ze lag met lumbago in haar bed.

Nora : Mensen, mensen, waar gaat de wereld naar toe ! Is Valerie niet beschaamd ! Met een neger in haar bed liggen !

Willy : Moeder...

Nora : Dan hebt ge ginder niets kunnen gebruiken ? Drinkt ge hier een taske koffie, Charlotte ?

Hugo : Moet ge nu nog koffie slurpen ? 't Is bijna vier uur.

Charlotte : Wel ja, Nora. Een koffietje kan er altijd in.

Nora : 'k Heb er nog over, van na de middag.

Charlotte : Ooo... Koffie verliest toch rap zijn beste smaak.

Hugo : Als hij u te min is, en ge verse wilt, moet ge nog een paar uurtjes geduld oefenen.

Nora : We verwachten onze Jean Pierre nog vanavond. Met zijn jong madammeke.

Willy : Uit de stad.

Nora : 'k Ben benieuwd, wat ze nu zal aan hebben. Ze is altijd gekleed als

Hugo : Een modepop.

Nora : Om door een ringetje te trekken. Madame Schuttink van de burgemeester kan het tegen Lillianneke niet halen. In verre niet.

Charlotte : Ja, in de stad zijn er de solden altijd het eerst.

Nora : Charlotte ! Wat praat is dat !

Charlotte : 'k Wil niet zeggen dat Lilliane solden koopt, Nora. Oh neen. Maar ze heeft toch de eerste keus.

Nora : Zij komt in geen solde magazijnen. Dat is goed voor

Rita : Buitenmensen.

Nora : De Mathieus zijn stijve burgers. Gij hebt de trouw niet gezien, Rita, in Brussel. De voitures, de bloemen, de lange sleep van Lilliane,

Willy : En de kontekletsers van de mannen.

Nora : Van de heren. En ge moet die kleren zo niet noemen. 't Waren smoklings.

Charlotte : Nora, over iets anders, die wol waar ge mij hebt omgestuurd, was er niet meer. 't Zal voor volgende week zijn.

Hugo : Ho, ge komt hier toch regelmatig. 't Steekt hem op geen dag.

Charlotte : Weet ge, wie ik uit Bourgies winkel zag komen, Nora ? Flore Verkest.

Nora : Wat ! Flore ! Durft die haar gezicht nog op straat tonen.

Charlotte : Wel ja, mijn kind. Ze was bijlange niet beschaamd.

Hugo : Eer het nu weer een half uur over Flore is, zou ik eerst volle melk willen zien, over Sjef Van Broekem, en zijn dochter.

Willy : Hij mag het meeste geluk met zijn Nathalie kennen, vader.

Voor mij moet ze niet jong blijven. Dat ze gerust met een ingenieur trouwt.

Nora : Mens ! Die willen haar niet ! Waar is uw verstand, Willy ! Een heer trouwt met geen boerendochter. Dat is te gemeen.

Willy : Niet voor uw oudste zoon eh, moeder !

Nora : Gij zijt maar een werkmens. Veel minder, dan de Van Broekems.

Charlotte : Om te trouwen moet ge altijd in uw stand blijven. Ik was de dochter van schoenmaker Sierens.

Rita : En 'k ben niet getrouwd

Charlotte : Omdat er geen schoenmakerszoon op Hooidorpe was, Rita Van Camp ! In Bekegem was er een, Filemon Gezels. Maar dat was te ver.

Willy : Als ik met Rita trouw, blijf ik ook in mijn stand.

Hugo : Arm bij arm.

Willy : Ja vader ! Ge zegt het. Simpel bij simpel. Geen vergulde chichichi, die we niet kunnen betalen.

(Jean Pierre en Lilliane op. Beiden piekfijn en opzichtig gekleed.

Jean Pierre drukt iedereen de hand. Niet Rita. Lilliane drukt niemand de hand. Zij houdt zich terzijde.)

Jean Pierre : Moeder, vader. Charlotte. Ha Willy. Hoe is 't, in de Solvanny ?

Willy : Ze doen goede zaken, schijnt het. De motoren draaien dag en nacht.

Jean Pierre : Ge vaagt daar de koer schoon, zeker ?

Rita : Willy zit in de fabriekploeg, Jean Pierre.

Jean Pierre : Tiens, ge zijt hier ook. Moest ge bij juffrouw Mabilde niet slameuren ?

Lilliane : Kosteloos slameuren.

Willy : We hebben gewandeld.

Hugo : Ze moesten een eindje dezelfde weg. Er is niets tussen die twee. Willy lonkt naar Nathalie Van Broekem.

Willy : Vader !

Hugo : Mag uw broer het niet weten ? Ge speelt nog een beetje domme haas, omdat Rita er bij is. Maar verleden week zijt ge met Nathalie, samen naar het dorp geweest.

Rita : Willy !

Willy : Wel ja. Als ik voorbij Van Broekems hof passeerde, kwam Nathalie buiten. Zij sloeg een babbeltje, en is meegekomen tot aan Oktaafs winkel.

Rita : Ge hebt mij daar niets over verteld.

Willy : Ik kan u niet over alle mensen inlichten, die ik ontmoet. Vooral, als het zonder belang is.

Hugo : Moest ik verkeren he, 'k zou het niet vertrouwen dat mijn lief, met een ander meisje wandelt.

Willy : Wilt ge mij verdacht maken, vader !

Hugo : Een kleine twee weken geleden heb ik Sjef op 't land gesproken. Hij zag er ook wat in, tussen u, en zijn dochter.

Willy : Maar IK zie er niets in. Al stond Sjefs dochter van kop tot teen in het goud, dan was het nog mijn zin niet !

Charlotte : Een poot geld bezitten is nochtans gemakkelijk. Ik word dat best gewaar, want 'k zit dik in mijn spaarcenten. Heel dik.

Hugo : Stoeffers zijn ook mensen.

Charlotte : Ge gelooft mij niet, Hugo ? Weet ge dat ik...

Hugo : Dat mijn zoon gedomme niet met DIE schoolers dochter daar zal trouwen, dat weet ik !

Nora : We hebben Sjef en Nathalie voor Zondag uitgenodigd, om een tas koffie te komen drinken. En eens serieus te rezemeren.

Hugo : Redeneren.

Willy : Zonder mij. Ik ga met Rita wandelen.

Hugo : Als ge zo stompzinnig aan dat ding blijft vasthouden, zullen wij haar uw boekje eens open leggen.

Rita : 'k Geloof niet, dat er wat op Willy te zeggen valt, Hugo.

Hugo : Die wandeling met Sjefs dochter moest hij toch bekennen eh ? En er is meer.

Liliane : Waar komt een paar op de buiten, als zij wandelen ?

Willy : Niet, waar gij waarschijnlijk met mijn broer kwaamt, als ge verloofd waart.

Jean Pierre : 't Was alleen in serieuze chique etablissements, dat wij iets gingen gebruiken. Ten andere, gij kunt daar met uw boerenverstand toch niet bij, Willy.

Rita : Ge moet niet geleerd zijn, om verstandig te zijn, Jean Pierre. En 't bewijs : Willy verwacht zijn aanstelling als ploegbaas.

Liliane : Moest hij onder Jean Pierre werken - gelukkig doet hij het niet - mijn man zou hem nooit ploegbaas maken. Alleen wie een behoorlijk diploma bezit wordt bevorderd in Ultrafina. N'est ce pas, chérie ?

Jean Pierre : Dat gebeurt zo in alle fabrieken die vooruitgang maken. Maar ja, de Solvanny hangt met haken en ogen aan elkaar.

Willy : Achter onze dood zal Solvanny nog bestaan.

Nora : Dat weet gij niet, Willy. Als onze Jean Pierre, die ingenieur is, zegt dat uw fabriek met haken en bogen aan elkaar hangt, zal het zo wel zijn.

Liliane : Enfin, 't kan ons weinig schelen. Mijn man wordt volgens zijn rang betaald.

Nora : En heel goed, waarschijnlijk.

Liliane : De anderen moeten hun plan maar trekken.

Charlotte : Juist gezegd, madame Liliane. Ieder voor zich zelf, en de duivel voor ons allemaal.

Nora : Ge hebt nog niet geëten zeker, Lillianneke ? 'k Zal seffens koffie maken, en u iets fijn voorzetten.

Liliane : Toch niet met uw eigen melk klaar gemaakt eh, Nora ?

Want 'k heb u in die stinkende stal eens met de koeien gezien.

Hugo, kwaad mommelend : Een stinkende stal gedomme !

Nora : 't Zal meestal met gerief uit de winkel zijn, Lillianneke.

Jean Pierre : Vader, we zijn nu meer dan een jaar getrouwd.

Nora : Ha ja, van de veertiende. Proficiat.

Jean Pierre : Zonder ons huwelijksreis zijn we nauwelijks buiten ons huis geweest.

Liliane : Alleen eens veertien dagen in Tirol. En een week in Oostende.

Jean Pierre : We zouden toch een beetje willen genieten van 't leven.

Nora : Ha waarom niet ? Ge zijt jong, en rijk. En nog geen kindertjes. Of... Lillianneke ?

Liliane : Er komen geen kleine schreitoten bij ons. Dan zijt ge aan handen en voeten gebonden.

Nora : Ja ja, er niet te vroeg aan beginnen. Ik was er bijna dertig, als onze Willy op gang was.

Jean Pierre : Liliane is verslingerd op het water. Dat is begrijpelijk. Zij is een goede zwemster, en weet veel van zeilen af.

Liliane : 'k Bezit een brevet.

Jean Pierre : Daarom hebben wij besloten, ons een boot te kopen.

Hugo : Gaat ge hem op de Gaverkreken leggen, Jean Pierre ? Daar is nogal paling te vangen. Zulke kastars zie !

Liliane : Ho ! Die lelijke gladde dingen ! Neen, we kopen ons een zeilboot, Hugo.

Jean Pierre : Een zeiljacht met motor, is het juiste woord.

Hugo : Een zeiljacht, gedomme ! Dat kunt ge toch in Brussel niet gebruiken ?

Jean Pierre : 't Ligt in Nieuwpoort.

Liliane : Een prachtstuk. Met slaping en alle comfort, voor vier personen.

Nora : En gij gaat dat kopen, Jean Pierre ? Proficiat !

Liliane : We kunnen er mee naar Engeland varen. En verder ook, als wij willen.

Charlotte : Een jacht voor vier personen. Dan zullen Nora en Hugo ook binnenkort eens in Engeland geraken.

Liliane : 'k Denk het niet. Boerenmensen worden seffens zeeziek. Daar beginnen wij niet aan. Dat zij maar braafjes bij hun koeien blijven.

Jean Pierre : Als we nog eens komen, brengen wij een kleurfoto mee, moeder.

Liliane : Monsieur Ouvry, een kollega ingenieur die bij Jean Pierre werkt, en zijn dame, bezitten ook zulk een jacht.

Jean Pierre : Een beetje kleiner, Liliane.

Liliane : 't Is daarom, dat wij het onze wat groter kochten.

Hugo : Kochten. Ge hebt het al ?

Jean Pierre : Ja, van verleden week, vader.

Nora : Proficiat.

Liliane : Er valt alleen nog een kleinigheid te regelen.

Jean Pierre, haalt papieren uit zijn binnenzak : 'k Heb de documenten meegebracht. Zulk een jacht kost, zal ik de som noemen, chérie ?

Liliane : Ja. Zij zijn zulke bedragen niet gewoon. Doe hen maar eens met grote kalversogen opkijken.

Jean Pierre : Twee miljoen, honderd duizend frank.

Hugo : Ja watte mijn geitje, zei Filemon. En 't was een bok.

Nora : 't Is toch plezierig, dat een ingenieur zich zoiets kan promiteren. Ge hebt gelijk, Jean Pierre, overschot van gelijk.

Jean Pierre : Natuurlijk bezitten wij dat geld niet in cash, vader.

Nora : Van eigen. In ons kas zit er heel wat minder. Hoogstens een paar duizend.

Jean Pierre : We dienen dat geld te lenen.

Liliane : Een vriend van mijn papa, die onderdirecteur is van de Banque du Globe, bezorgde ons schitterend voorwaarden. 't Is onbeduidend, wat wij daarna maar moeten afbetalen.

Hugo : Mensen, met meer dan twee miljoen, kon ik op een ander hof gaan. 'k Zou dan wel mijn brood verdienen.

Jean Pierre : Ge begrijpt, ondanks dat mijnheer Brukère een goede vriend is, dat hij zich ook naar de reglementen van de bank moet schikken. Er wordt een waarborg gevraagd.

Charlotte : Moet ge eerst met een som over de brug komen, misschien ?

Nora : Dat is een Devreses zaak, Charlotte. We hebben liefst, dat ge u daar niet mee bemoeit.

Jean Pierre : We moeten geen frank in handen hebben. Wel dient iemand te tekenen dat hij, in geval wij in gebreke van betaling blijven...

Liliane : Hetgeen heel zeker niet zal gebeuren, met Jean Pierres positie in de usine.

Jean Pierre : Moesten wij niet meer kunnen betalen, dan moet die

derde persoon het doen.

Hugo : Zijt ge met drieën ?

Nora : Ge zult in Brussel wel iemand vinden, Jean Pierre. Bijzonder Lillianneke, die van de stad is. En zo goed Frans praat.

Jean Pierre : 't Is hoogst wenselijk, dat iemand van de familie borg staat, moeder.

Hugo : Dat zal zo gemakkelijk niet zijn. Mijn zuster verloor verleden jaar haar man. En ze ligt halvelings in ruzie met ons.

Nora : En mijn zuster bezit de laatste week van de maand geen enkele frank meer. Die draait er geregeld alles door.

Liliane : We moeten zover niet gaan. We hebben aan u gedacht, Hugo.

Hugo : Aan mij ?

Jean Pierre : Ja vader, gij zijt de geschikte persoon.

Willy : Jean Pierre, is het niet genoeg, dat vader nog uw te hoge huwelijkskosten moet afbetalen !

Liliane : Te hoge kosten ! Wat beeldt gij u in, Willy ! Moesten wij soms op een mestkar naar 't stadhuis rijden !

Jean Pierre : En daarna in 't Kelderken op de grote markt, mosselen met friet eten !

Charlotte : Ha mosselen, dat is goede kost ! Hoewel ik mij, met mijn rijke spaarpot, veel meer kan permitteren, heb ik

Hugo : Zit er soms watte in uw oren, Charlotte ? Nora zei het u al : moei u niet, met Devreses zaken.

Charlotte : Oeijoeij !...

Hugo : Ge zijt volgens uw stand getrouwd, Jean Pierre. 't Is waar, dat wij er ons zeer (pijn) mee deden. Maar zand er over, 't ligt een jaar achter de rug.

Willy : En hoeveel jaren moet ge nog afbetalen, vader ?

Hugo : Dat zijn gedomme ons zaken ! Niet de uwe ! We bijten er ons wel door.

Willy : Met mijn hulp.

Nora : Ge moogt wel wat doen, Willy, voor uw jongste broer, die ingenieur is.

Willy : 'k Doe zoveel, dat ik al meer dan een jaar, mijn eigen trouw uitstel. Maar nu is het mij beu. Morgen ga ik met Rita naar 't gemeentehuis en de pastoor.

Charlotte : Ze zullen in Hooidorpe nogal opkijken, als ge, zoals uw broer, in die blinkende witte autos trouwt. En in al die schone kleren.

Nora : Als het doorgaat...

Hugo : Maar 't zal niet doorgaan !

Nora : Zullen de mannen geen hoge broed dragen, gelijk in Brussel.

Liliane : Mij gaat ge in elk geval op zulk een schooiersbruiloft niet zien. Ah non !

Nora : Wees gerust, Lillianneke, onze Willy trouwt niet. Hij weet, dat er bij ons geen monnee is. En nog veel minder langs Rita haar kant.

Willy : Bij "mademoiselle" Liliane, was er ook geen roole duit, moeder.

Jean Pierre : Willy ! Herhaal dat niet meer !

Liliane : Jean Pierre moest mijn japon, en de kleren van mijn ouders niet betalen. Weet ge dat ! Dat kwam uit onze eigen zak.

Charlotte : In de stad kunt ge alles huren, heb ik horen zeggen. Zelfs een trouwboeket.

Hugo : Ge hebt uw boodschap over die wol, die er niet is, gedaan eh, Charlotte. 'k Zou nu maar schoon naar huis gaan.

Charlotte : Nora beloofde mij een taske koffie.

Jean Pierre : Vader, om op mijn vraag terug te keren, 'k weet dat ge zult toestemmen, om borg te staan voor ons jacht.

Hugo : Maar waar zal ik gedomme 't geld halen ! Mijn hof loopt op zijn laatste poten ! En nu Gusta ziek !

Liliane : Ge behoeft met geen geld te voorschijn te komen, Hugo. Met geen frank.

Jean Pierre : Alleen op deze papieren uw naam zetten.

Willy : Vader, ge zult toch zó dom niet zijn !

Hugo : Ik moet niets betalen ?

Willy : Toch wel, als er in gans die affaire iets mis loopt. Dan draait gij voor de volle som op.

Liliane : Is het niet erg, Jean Pierre, zoals uw broer Hugo tegen u opstookt.

Willy : 'k Wijs vader alleen op de gevaren die er aan zijn handtekening verbonden zijn.

Jean Pierre : Het is maar een formaliteit. Een gevalletje van niemendal.

Charlotte : Dan kunt ge wel overal iemand vinden, die zijn naam zet.

Nora : Nicht Charlotte ! Mijn Hugo moet ge geen lessen leren. Hij weet heel goed, wat hij moet doen.

Willy : Maar blijkbaar niet, wat hij moet laten !

Jean Pierre : (legt zijn papieren op tafel) Allee, vader, kom eens hier. 'k Zal u tonen, waar ge kunt tekenen.

Liliane : Er staat al een kruisje. Ge kunt niet missen.

Hugo : 't Is wel zeker eh, dat ik geen frank moet betalen ?

Jean Pierre : Natuurlijk niet. Ons jacht is al gekocht.

Liliane : En de kredietaanvraag werd goedgekeurd. Mits die papieren te tekenen.

Willy : Luister vader, ge zijt oud en verstandig genoeg, om te begrijpen, wat er aan een borg verbonden is. Ik doe er in elk geval mijn handen af, als het misloopt ! 'k Betaal niet langer mee, in hun hoogmoedswaanzin.

Nora : Hoe zou het mislopen bij onze Jean Pierre. Hij is ingenieur. En duizend keer meer superseur dan gij, Willy.

Rita : Willy is maar een werkmens, zegt ge.

Hugo : Ha, ge zijt er ook nog.

Willy : Ja vader, mijn Rita heeft evenveel recht hier te zijn, als gelijk wie.

Nora : Ehla, niet opschieten tegen uw ouders, Willy ! Daar hebt ge geen rezons voor.

Willy : Vader, gij doet, wat ge niet laten kunt. Maar dit is zeker : morgen zet ik met Rita alles in gang voor onze trouw.

Hugo : Koppigaard ! Doet gij dan ook, wat ge niet laten kunt ! Maar van ons moet ge geen cent verwachten, geen cent, als ge met die armoezaaister trouwt.

Rita : We komen er wel, Hugo.

Hugo : En als ge trouwt, dan zult ge ons natuurlijk niets meer afgeven. 't Kan u geen zier schelen, dat wij noch voor, noch achteruit kunnen.

Willy : Ge schijnt er niet zo slecht voor te staan, vermits ge u borg stelt, voor een som van meer dan twee miljoen.

Jean Pierre : Willy is altijd een moedwilligaard geweest, vader.

Kom. (geeft Hugo een stylo) Hier tekenen. En op de twee duplicatas.

Willy : Vader !

Hugo : Zwijg ! Gij met uw trouw, en ik met mijn jongste zoon.

Hier ? Goed. (tekent)

Nora : Proficiat, Hugo.

Jean Pierre : Gij moet ook tekenen, moeder.

Nora : Serieus ? Zoals op 't stadhuis ? Mijn silature. Is dat weer een eer.

Charlotte : Mag ik niet tekenen ? 'k Ben ook van de familie. Noras nicht.

Jean Pierre : We hebben geen mens meer nodig.

Charlotte : Jamaar, 'k heb spaargeld, ik, en veel. Ik kan hier op staande voet meer dan honderd duizend frank op tafel leggen. (opent haar tas)

Nora : Charlotte ! Toch geen waar ! Hebt gij zoveel geld bij u !

Hugo : Hoe gevaarlijk !

Charlotte : 't Is veel gevaarlijker, als ik het thuis laat. Uit mijn tas zal het niet gestolen worden.

Willy : Zeg maar aan niemand dat ge zulk een som bij u draagt, Charlotte.

Liliane : Jean Pierre, we blijven niet te lang meer, zeker ?

Jean Pierre : Neen, chérie. We moeten nog eens met de auto langs de garage passeren.

Nora : Ge gaat toch wel mee eten, Lilianneke ?

Liliane : Neen.

Willy, kijkt door het raam : Dat is dezelfde auto niet, waarmee ge hier verleden maand zijt geweest, Jean Pierre.

Jean Pierre : Ah neen. We kregen te veel kilometers op die Fiat.

Liliane : De garage gaf er nog een schone prijs voor, en we kochten die Porsche super de luxe.

Nora : Proficiat.

Pradèle op. (Met een handkoffer. Opzichtig gekleed) : Un bonjour, tout le monde.

Liliane : Tonton Pradèle ! (Snelt op hem toe, en omhelst hem.)

Is dat een surprise, u hier te zien.

Pradèle : 'k Was bij uw ma en pa, fillette. Die vertelden mij dat ik u kon vinden, bij uw schoonouders. Dat zijn ze zeker ? Bonjour monsieur. (drukt Hugo de hand.) Madame. De naam is Devrese, geloof ik ? Mijn naam is Bonnot Pradèle.

Nora : Dag meneer. Ik heet Allaart, met mijn meisjesnaam.

Charlotte : Moet de daar nog van klappen, Nora. 't Is verdedde meer dan dertig jaar geleden, dat ge een jong meisje waart.

Pradèle : Ha Jean Pierre. Ge houdt u wat achter af, jongen.

Jean Pierre : Dag nonkel.

Pradèle : En wie is dit allemaal ?

Hugo : Mijn oudste zoon Willy. En dat is een nicht van mijn vrouw.

Charlotte : Een nicht die goed bij kas is. 'k Heb er nogal, zelle ! (wrijft met haar duim over haar wijsvinger)

Pradèle, drukt haar de hand : Des te beter, madame, des te beter. Want er wordt tegenwoordig veel verdoken armoede geleden.

Charlotte : Meest in de stad, denk ik. Ge zijt ook van Brussel, meneer, zoals de twee jonge trouwers ?

Liliane : Maar wij lijden geen armoede, Charlotte, als ge dat bedoelt !

Nora : Ha neen ! Onze Jean Pierre heeft zich zopas een waterpas gekocht.

Jean Pierre : Een waterjacht, moeder.

Liliane : Als we uitvaren, dat zal volgende week al zijn, vergezelt ge ons wel eens, tonton ?

Pradèle : Met alle plaisir, Liliane. Uw jacht is verassureerd, Jean Pierre ?

Jean Pierre : We nemen de lopende verzekering over, denk ik.

Pradèle : Ah non. Ge weet toch, dat ik in assurances doe. Ik kan u de beste voorwaarden aanbieden.

Liliane : 't Is waar. Tonton zit in die branche. Daar hadden wij niet aan gedacht. Natuurlijk is ons assurance voor u. Maar ge zijt verschillende jaren afwezig geweest.

Pradèle : Buitenlandse verplichtingen. Nu vestig ik mij weer voor goed in de Belgiek. En deze keer niet in de stad. 'k Heb het platte land verkozen. Daar is met assurances geld te verdienen. Veel.

Willy : Er zijn reeds een viertal agenten in Hooidorpe, meneer.

Pradèle : 'k Zal hen allemaal van tafel vegen, jonge man. Ik vertegenwoordig de grootste firma. Daar kan niemand tegen op. Assurtou.

Hugo : Ge zoudt u hier op 't dorp vestigen, meneer ?

Pradèle : Ja. Dit zal mijn uitgangsbasis zijn naar het omliggende. En het is eigenlijk met een bepaald doel, dat ik naar Hooidorpe kwam. Eer ik een huis in 't midden van het dorp huur, zou ik liefst een kamer bewonen. En ik heb aan u gedacht.

Nora : Aan ons ? Ik weet geen kamers te huur op Hooidorpe. Gij wel, Charlotte ?

Charlotte : Boven de Gouden Leeuw. Daar is 't logement.

Pradèle : Geen logement. Gewoon bij burgers.

Charlotte : Was ik geen alleenstaande vrouw, meneer, ge kondt bij mij een paar kamers huren.

Nora : Daar zou nogal over gebabbeld worden, Charlotte ! Gij, die nooit getrouwd waart, met een man onder uw dak.

Charlotte : Allee, waarom zou men babbelen ! 'k Ben vijf en zestig jaar.

Pradèle : Vijf en zestig. Dat is geen waar, madame ! Hadt ge gezegd, vijftig, dan zou ik u geloofd hebben.

Charlotte : 't Is toch zo. 'k Zal u mijn paspoort tonen. (Zoekt in haar tas, en wanneer zij er iets uitneemt, valt er een pakje bankbrieven uit)

Hugo : Charlotte ! Kijk 'n keer. Wees toch voorzichtig jong !

Jean Pierre : 't Is goed, dat ge u tusschen eerlijke mensen bevindt.

Charlotte : Op de buiten wordt er niet gestolen.

Liliane : En in de stad wel, zeker ! Ah ça !

Jean Pierre : Charlotte draagt de stadsmensen niet in haar hart.

Liliane : Laat ze. We hebben dat boerengelul niet nodig.

Willy : Wel om borg te staan.

Hugo : En we deden het gaarne. Eh Nora ?

Nora : Voor onze Jean Pierre, is ons niets te veel. Hij is een geleerde ingenieur.

Hugo, kijkt door het raam : We krijgen nog bezoek. Verdekke, 't is Nathalie Van Broekem die door 't hek komt.

Rita : Dan ben ik weg.

Willy : Blijf hier, maar, Rita. Ge zijt zoveel als die oude vrijster.

Hugo : Die niet lang meer een oude vrijster zal zijn. Ge zoudt beter met wat meer respekt, over uw toekomstige vrouw spreken.

Willy : Dat wordt ze nooit, vader !

Hugo : Fluit dat, maar zingt dat niet. Want ge zijt nog met dat assepoedsterke daar, niet getrouwd.